

INHOUD

<i>Inleiding</i>	13	GESCHIEDENIS VAN HET HEDENDAAGSE BELGIË: VAN 1830 TOT NU
	13	Geschiedschrijving en ideologie
	14	De geschiedschrijving, karikatuur van de geschiedenis
	14	Herinnering
	15	Het verband tussen verleden en identiteit
	16	Evolutie van de reconstructie van het Belgische verleden
	17	De Belgische 'ziel' en 'beschaving'
	18	De Eerste Wereldoorlog en zijn gevolgen
	19	Een Vlaamse geschiedschrijving
	20	Pirenne opnieuw ter discussie gesteld door Franstalige historici
	20	Laten we België niet vergeten
	21	Geschiedkundigen en de geschiedenis van België
	23	Een nieuwe geschiedenis van het hedendaagse België

I *Els Witte*
DE CONSTRUCTIE VAN BELGIË
1828-1847

<i>Inleiding</i>	29	Inleiding
	30	Transitie en revolutie
	38	Revolutie en natievorming
	42	Chronologie
<i>Hoofdstuk I</i>	45	VERTROUWEN, WANTROUWEN EN OPPOSITIE IN HET ZUIDELIJKE DEEL VAN HET VERENIGD KONINKRIJK DER NEDERLANDEN
	45	Een economisch en financieel beleid tussen succes, kritiek en crisis
	51	Kritiek op het bestuursmodel
	61	Het debat over de plaats van kerk en godsdienst in de samenleving
	65	Is het vertrouwen in het regime zoek?
<i>Hoofdstuk II</i>	68	VAN MOBILISATIE TOT REVOLUTIE
	68	De oppositie mobiliseert (eind 1828-medio 1830)
	76	De politieke en sociale revoltes van eind augustus 1830
	82	September 1830: de revolutiemaand
	88	De gezagswissel
<i>Hoofdstuk III</i>	97	EUROPA ERKENT BELGIË
	97	De Belgische kwestie op de agenda van de Londense Conferentie
	102	Van de wapenstilstand tot de aanvaarding van het Verdrag van de 24 Artikelen door België
<i>Hoofdstuk IV</i>	109	DE ONTWIKKELING VAN EEN VROEGLIBERALE NATIESTAAT
	110	De machtsbasis
	118	Een vroegliberale staat
	125	Een centrale eenheidsstaat
	129	Een natiestaat

<i>Hoofdstuk v</i>	133	DE TEGENSTANDERS
	133	De democratisch-republikeinse radicalen
	138	De voorstanders van de hereniging met Frankrijk
	140	Het orangisme
	148	De uitschakeling van de tegenstanders in 1838-1839
<i>Hoofdstuk vi</i>	152	CRISIS EN GROEI IN DE NATIONALE ECONOMIE
	153	Financiële problemen
	157	Brussel: het centrum van het Belgische financieel-industriële kapitalisme
	162	Stimulering van de nationale handel
	166	De katoennijverheid: tussen revolte en regeringshulp
	168	Crisis op het Vlaamse platteland
<i>Hoofdstuk vii</i>	173	DE LEVENSBESCHOUWELIJKE INVULLING VAN HET NATIEPROJECT
	173	Een liberaal en een katholiek natieproject overbrugd door het unionisme
	178	Het katholiek reveil
	181	De transactiewetgeving
	185	De doorbraak van het liberale natieproject
<i>Hoofdstuk viii</i>	194	DE NATIEVORMENDE ROL VAN TAAL EN CULTUUR
	195	Taal en natie
	198	Cultuur: architect van de natie
	207	Nationale symbolen, herdenkingen en feesten
<i>Nabeschouwing</i>	213	Een bourgeoisrevolutie?
	216	De weg van de gewelddadige collectieve acties
	219	Het traject van de revolutie
	221	Competente bouwers van de natiestaat
	223	‘Tant de sang pour si peu de chose?’
<i>Bibliografie</i>	226	Bibliografie

II *Eliane Gubin & Jean-Pierre Nandrin*

HET LIBERALE EN BURGERLIJKE BELGIË 1846-1878

<i>Inleiding</i>	239	Inleiding
	242	Chronologie
<i>Hoofdstuk I</i>	245	DE OPGAVE VAN DE REGERING: DE CRISSEN TE BOVEN KOMEN 1847-1852
	245	De Vlaamse kwestie
	252	De revoluties van 1848
	259	Ontevredenheid bij de kleine burgerij vermijden
	262	De afloop van de crisis
	267	Conclusie
<i>Hoofdstuk II</i>	269	DE ORGANISATIE VAN DE LIBERALE PARTIJ 1846-1878
	269	Een grote primeur: het liberaal Congres van 1846
	274	Snelle resultaten: een eerste partijregering in 1847
	276	Het Liberaal Convent van 1870
	282	Een doeltreffend liberaal wapen: de pers
	283	De steun van de vrijmetselarij
	284	Conclusie
<i>Hoofdstuk III</i>	286	NAAR EEN GESECCULARISEERDE SAMENLEVING
	289	Het middelbaar onderwijs
	293	Het meisjesonderricht
	294	Het hoger onderwijs
	296	De liefdadige stichtingen
	300	De onderwijsfondsen
	301	De temporalia van de erediensten
	303	Het probleem van de kerkhoven
	307	Conclusie

<i>Hoofdstuk iv</i>	309	DE MOEIZAME OPRICHTING VAN DE KATHOLIEKE PARTIJ
	310	De eerste aanzetten tot een partij
	312	De Association constitutionnelle conservatrice
	315	De democratische doorbraak in de jaren 1860 en de gevolgen voor de katholieken
	318	De katholieke Congressen: structurering en verdeeldheid
	318	De kloof tussen grondwettelijke katholieken en ultramontaanse katholieken
	319	De katholieke congressen: eerder goede werken dan een politieke partij
	321	De bisschoppen plaatsen de grondwettelijke katholieken tegenover de ultramontanen
	324	Een nieuwe organisatie van de katholieke wereld
	325	Conclusie
<i>Hoofdstuk v</i>	328	DE LIBERALE MOZAÏEK, DE KATHOLIEKE VERDEELDHEID
	329	De eindeloos variërende strekkingen
	341	De spanningen binnen de rechterzijde
	347	Conclusie
<i>Hoofdstuk vi</i>	349	DE KATHOLIEKE REGERINGEN EN DE GROEIENDE VERBITTERING 1870-1878
	350	Een katholieke niet-confessionele partij opdringen
	352	Een conversatieve politiek voeren
	356	De liberale politiek voortzetten op het economische en sociale vlak
	358	De kieskwestie: een kruitvat
	363	De maatregelen om de kiesonderneming te zuiveren
	365	De aanstekelijkheid van de tegenstellingen: een in tweeën gespleten maatschappij
	366	Leiding geven aan de kiezers en waken over de stembusgang
	370	Conclusie

<i>Hoofdstuk VII</i>	372	ECONOMISCH LIBERALISME, SOCIALE ONRUST EN ARBEIDERSBEWEGINGEN
	372	De gouden eeuw van de industrie
	377	Doctrines en ideeënbevingen
	382	Absolute vrijheid op sociaal vlak
	386	De arbeidersorganisatie
	388	De Internationale: de grote angst van de burgerij
	393	De pogingen om de opkomst van het socialisme een halt toe te roepen
	395	Conclusie
<i>Hoofdstuk VIII</i>	396	EEN NIEUWE BEWEGING: DE VLAAMSE BEWEGING
	398	De politisering van de beweging en de onmogelijke frontvorming
	406	De propagandamiddelen
	408	De eerste taalwetten
	412	Conclusie
<i>Hoofdstuk IX</i>	415	CULTUUR EN KUNSTEN TEN DIENSTE VAN DE NATIE
	417	Een pre-intellectueel België
	419	Inventarisering en verheerlijking van het nationale erfgoed
	420	Een nationale kunst
	423	Een 'publicitaire' kunst
	428	Een burgerlijke en mannelijke kunst?
<i>Algemene conclusie</i>	431	Algemene conclusie
<i>Appendices</i>	435	Politieke samenstelling van het Parlement 1847-1878
	436	De regeringen van 1846 tot 1878
<i>Bibliografie</i>	437	Bibliografie

III

Gita Deneckere

**NIEUWE GESCHIEDENIS VAN BELGIË
1878-1905**

Inleiding 447 Inleiding
456 Chronologie

Proloog 460 **L'AIR DU TEMPS**

DEEL I CONFLICTEN

Hoofdstuk I 477 **DE SCHOOLSTRIJD VAN 1878-1884**
480 Schooloorlog in een kortstondige lekenstaat
486 De katholieke machtswisseling van 1884

Hoofdstuk II 500 **VIVE LE PEUPLE! DE ARBEIDSBEWEGING OP HET
POLITIEKE TONEEL 1885-1890**
503 De impact van het sociale oproer van 1886
510 Van de straat naar het parlement

Hoofdstuk III 519 **DE DEMOCRATISERING VAN HET STEMRECHT 1891-1893**
520 De goedkeuring van de grondwetsherziening in mei 1891
525 De algemene staking in april 1893 en het compromis
van het meervoudig mannenstemrecht

Hoofdstuk IV 539 **NIEUWE SPELREGELS EN DE STRIJD TEGEN DE
KATHOLIEKE HEGEMONIE 1894-1902**
543 De evenredige vertegenwoordiging in 1899
551 Liberale heropstanding en socialistische nederlaag
(1900-1902)

DEEL II MODELLEREN VAN DE MODERNITEIT

<i>Hoofdstuk v</i>	565	STAAT, SOCIALE INTEGRATIE EN CONTROLE
	567	Het sociaal verweer
	572	Sociale wetgeving
<i>Hoofdstuk vi</i>	578	VERZUILING EN VERZEKERING OF NIEUWE VORMEN EN GEDACHTEN?
	580	'Le petit univers socialiste'
	595	De katholieke zuil en de incorporatie van de christen-democratie
	604	Daens en het daensisme
<i>Hoofdstuk vii</i>	607	DROITS DE L'HOMME, OOK VOOR VROUWEN
	607	De plaats van vrouwen in de publieke en de privé-sfeer
	612	Meisjesonderwijs als hefboom voor emancipatie
	617	De feministische beweging en de rechten van de vrouw
<i>Hoofdstuk viii</i>	625	VLAAMSE EMANCIPATIE
	626	Taalwetten in een ideologisch verdeeld land
	636	Het cultuurflamingantisme en de vernederlandsing van de universiteit
<i>Hoofdstuk ix</i>	640	OORLOG EN VREDE
	643	De strijd tegen het lotelingenstelsel
	647	Internationaal pacifisme
<i>Epiloog</i>	651	DE ANGSTEN VAN DE BELLE ÉPOQUE
<i>Bibliografie</i>	658	Bibliografie
<i>Namenregister</i>	667	Register van eigennamen